45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 122 Կ. ՊՈԼԻՍ 11/24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1901 10 ՋԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ 1319 — 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1319 ԵՕԹԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ ար կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره مخصوصه

ՎԱՂՈՒԱՆ թուով պիտի հրատարակենք Տիրայր Վարդապետի չանկան մէկ յօդուածը։

ԿԱՆԱՆՑ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԵՐԵՒԱԼՈՒ ՏԵՆՉԱՆՔԸ

Հարուստ և մեծավարթամ երեւալ, եթէ չենք իսկ. ապրիլ ճոխ, հագուիլ շքուիլ մեծահարուստ, ա՛հա միակ բաղձանքը իգական (իմ) սեռին։

Կինը հարուստ, կինը միջին դասակարգին, կինը աղքատին, կինը խոնարհագոյն դասակարգին, փնտռեցէ՛ք և պիտի գտնէք անոնց վրայ բաժնեներուս ճշմարտութիւնը լիովին։ Կինը փոյթ չըներ զոհել ամէն ճիգ միշտ երեւալու համար և ծախելու ինչ որ չունի առատօրէն։

Իր քսակը դէր կամ նիհար՝ կ'երթայ պարպել հօր Նուէլ-Էֆէնիներուն Նիու-Դամիլիայի, Օլիմէի, Վէլասաիի, Բիկմալիճէի, Թալիքթէօղի, և Բաէի նման բազմածախս տեղուանք՝ ուրկից դուրս ելլելն անգամ պարծանք կը համարի իրեն՝ (չենդաք) եթէ բան մըն ալ առած չըլլայ։

Զբաղուելով սեռիս կծու կծու նայուածքներէն դէպի ինձ, պիտի խոստովանիմ թէ կառքերու մէջէն ֆաշը և լանգան կ'ընարէ ան, երեւալու տենչանքով, ընկերութեանց մէջ գտնուած ատեն՝ միշտ ամէնէն շատը և ամէնէն կարեւոր բանիը կ'ուզէ ունենալ խօսակցութեան մէջ, յաւէտ երեւալու տենչով։

Էն պարզուկ կինն անգամ ունի այս մոլութիւնը արմատ դուած իր մէջ, ապրիլ երեւալու համար, ինչպէս ուտել ապրելու համար, այս է մեր, մեր սեռին նշանաբանը, մեր թիւր կեանքի։

Արդեր ըլլանք, ո՞ր կինը երեւալու տենչանքէ զուրկ է և ո՞ր կինը լայն ու երկնկեկ դուռներ բանալ չուզեր... թէև նեղ ու կարճ ըլլայ իր ամուսնոյն քսակը (եթէ ոչ իրը)։

Կան կիներ նիւթական անձուկ սահմանի մը մէջ պարփակուած, որոնք կրնան իրենց աշխատութեամբ թեթեւցնել քիչ մը իրենց ուսին վրայ դրուած ծանր բեռը, սակայն չուզելով ստորնանալ, և միշտ երեւալու փափաքին մէջ, ո՞րքան դժբախտութեանց զոհ գացած են ու կ'երթան անոնք։

Երեւալու խօլ տենչանքը կրնայ քանի մը մոլութիւններու գլուխ համարուիլ սա տեսակէտով. նախ կը նախանձինք ուրիշէ մը և կ'ուզենք մեր շուքին շլացուցիչ շղերով զայն խափանել ու անկէ աւելին երեւալ. երկրորդ՝ հասնելու համար մեր նպատակին, ուրիշ մոլութեան մըն ալ կը դիմենք, քսակը շատ բանալու մոլութեան, որ կը կոչուի շռայլութիւն. և ասկէ երրորդ մը մեզի ձեռք կը կարկառէ, անկումն է ան։

Այսպէս ուրեմն շատ անգամ, չըսելու համար միշտ, երեւալու փափաքը խոպան խափանելու բախտին կը փախուի, ծնունդ առած եսը խնկարկելու ողորմելի մտափառութիւնին։

Զարմանալու չէ թէ զոհողը իր խայթիչ բնութիւնը ծածկելով կ'ուզէ խոնարհ երեւալ, անհամբոյրը՝ հեզ, հպարտը՝ համակերպող, վատը՝ հեզահամբոյր, գաղտնը՝ զգաստ, վասն զի երեւալու համար է ան։ Կը ճանչնամ կիներ, և անոնց սիրոն ալ կը ճանչնամ, որ այս ինչ թշուառին վրայ խօսած ատեն երրորդի մը հետ՝ կը ատատմի, կը ցաւի, կը գթայ, նոյն իսկ մեծամեծ բարիքներ ընել կը խոստանայ՝ սոսկ դիմացինը խաբելու կամ, լաւ ևս, ինքզինքը ցուցնելու համար, մինչդեռ սրտին դուրս են այդ բաները։ Այսպիսի կնոջ մը համար ինչ կը խորհիք դուք։

Ես իմ մասիս, ինձի համար, հոգեբանութիւն մը հանած եմ ադկէ. ճանչնալ կինը իր հակառակ բարքերէն։

—Իսկ բացառութիւն... — Դուք գտէք, դուք գիտէք։

ՀԱՅԿԱՆՈՑՇ ՄԱՌՔ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԾԻՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ» ամէն առաւօտ կանուխ կը ծախուի Իւսկիւտար, սէլամրզ, Պապաճան փողոց կօշկակար Վոսկան էֆ. Սարքիսի խանութը։ Բաժանորդագրուիլ փափաքողներս կրնան միեւնոյն տեղէն բաժանորդագրուիլ։

ԻՐԻԿՆԱՄՈՒՏԻ ԽՈՀԵՐ

Պարզ զեփիւռներ չարունակելով իրենց ընթացքը թեթեւ, յուշիկ կանգնին առջեւէս, կը չոյեն զիս, ու կը զովացնեն հոգիս, որ ցորկուան աշխատութիւնէն յոգնած, հանգիստ կը փնտռէ մենութեան գիրկը։

* * *

Վերջալոյսի ժամը հասեր է. արեւը ալ խոնարհած է արեւմուտքի վրայ, և անոր նուազ ճառագայթները կ'երթան կորսուիլ լեռներու ետեւը՝ որոնց գագաթները ողողուած են ազօտ լոյսի հեղեղով մը։ Արեւմտեան հորիզոնը հրդեհի մէջ է։

* * *

Ետեւս լեռնաշղթայ մըն է որ կերկարացնուի, առջեւս կը պարզուին տուներու երդիքները, քիչ մը հեռուն կ'երեւին խցարանը ու դաշտերը՝ որոնց մէջ ծառերու շարք մը չես կրնար զբաղեցնել, և աւելի հեռուն, արեւելքի հորիզոնին ծայրը կը գծագրուին տարտամ սուլուերներ՝ որոնք լեռներն են անշուշտ։

* * *

Երկնքի լուսաւորները մէկիկ մէկիկ կսկսին մերկանալ իրենց վրայ ծանրացող մութի քողը. լուսինը սկսած է արդէն իր ընթացքը։ Բնութիւնը կամաց կամաց դամբան մը կը դառնայ ու լռութեան մէջ կը թաղուի։

* * *

Վարկեանները ինքզինքն կ'անցնին, և ես աչքերս յառած լուսնկային, երկնքի կոյտին, որ քաղցր ժպիտներ կ'արձակէ անհունին, արբշիռ, մտանկատ կ'ունկընդրեմ բնութեան ախորժալուր երգը անձայն, որ միայն մենութեան ծոցէն կրնայ բղխիլ։

* * *

Ու հոգիս լեցուն զմայլումով, կը նայիմ երկնից լուսաւորներուն մէկիկ մէկիկ, կը դիտեմ անհունութեան, անսահմանութեան մէջ թաղուած այդ կայծկլտուն գունդերը, որ այս լուռ ժամին մեր գլուխին վրայ կախուած խորհրդաւոր լապտերներու պէս անսահման մէջտեղն ասղին կը ցոլացնեն իրենց լոյսը։

* * *

Բնութիւնը խոր լռութեան մէջ թաղուած է, և այս լռութեան մէջէն է որ երբեմն երբեմն ձայնի անորոշ թրթռումներ կը հասնին ականջիս, անշուշտ նուագներ կ'երգեն հեռուն, սակայն այդ երգերէն աւելի վեհանոյշ և դաշնաւոր, այդ թրթռումներէն աւելի քաղցրալուր և հմայիչ է ինձի համար բնութեան այս գիշերային երգը անձայն որ հոգիս կը յուզէ, որ սիրտիս հետ կը խօսի։

* * *

Կամաց կամաց մութի վարագոյրը կը ծանրանայ խստօրէն մեր վրայ. լուսինը կը չարունակէ իր միօրինակ ու փառաւոր ընթացքը։ Անթիւ, անհամար լուսաւորներ տիրուած են արդէն երկնքի կամարին վրայ. ու ես խոհերէս կ'ընթափիմ յանկարծ, հմայքի, զմայլումի ժամ մը անցնելէ ետք։

ԱՇՈՏ Ց. ՊԱՀՊԱՀԵԱՆ
Ա.Գ. Դարահիսար

ԱՐՁԱԿՈՒՐԹԻ ՆՕԹԵՐ

ԳԸՆՃԸԼԱՐ

Բ.

Գընճըլար 450 անուոր հայ գիւղ մըն է, Կէյվէի գայմագամութեան տակ. դիրքը գեղեցիկ, օդն ու ջուրը լաւ։ Գիւղին վերի դին կը տարածուի զով ու ընդարձակ մայրատան մը, իսկ առջեւն ու դէպ ի հեռիները կը փռուին ու կը տարածուին լայնատարալ թթատանոցներ ու այգիներ։ դարձեալ գիւղին կռնակը կ'իյնայ այն ժայռուտ հողաբլուրը, ուր երկու քարայրներու ծուխէն սեւցած բերանները կը տեսնուին՝ ճիշդ կասկամի մը սեւ աչքերուն պէս։

Միակ ցաւալի բանը՝ այս գիւղին համար՝ տուներուն խիտ առ խիտ շինուած ըլլալն է որով փոշոցները զրկեթէ նեղ ու խեղդուած են և գիւղին շրջակայքները դանուած այնչա՛փ գեղեցիկ ու առողջ օդը չի կրնար ճամբայ մը դտնել գիւղին մէջ մտնելով հանդիսին առողջութիւնը պահպանելու։ Երկրորդական է, ամառ ատեն ջուրի նուազութեան մասին կրուած նեղութիւնը. մանաւանդ թէ վերջերս մտադրութիւն կայ մօտակայ լեռնէն հարկ եղած ջուրը բերելու։

Ժողովուրդը հիւրասէր, աշխատասէր և գրեթէ ուսումնասէր ու կրօնասէր է։ Իր գլխաւոր զբաղումներն են առեւտուր, արհեստ, շերամապահութիւն և քիչ մըն ալ երկրագործութիւն. բաւական քանակութեամբ խաղող և խոզակ կ'արտադրուի. երկու մեսաքի մանարան և երեք հնտաբոյծ կայ հոս։

Ունինք մէկ եկեղեցի Ս. Սարգիս անուամբ և մէկ երկսեռ վարժարան Աբչարեանեան-Սանդխտան անուամբ։ Մանչերու վարժարանը որ չորս դասարաններով կը կազմակերպուի, բաւական գոհացուցիչ վիճակ մը ունի, իսկ աղջիկներուն վարժարանը՝ որ երկու այլ դասատուներու յանձնուած է, լաւ վիճակ մը չունի. իգական սեռի դասախրատութեան շատ հոգ չի տարուիր հոս, պատճառը մի հարցնէք։

450 անուոր հայ գիւղի մը մէջ, ուր հաւերն անգամ իրար կը ճանչնան, դեռ կատարեալ տեսակցութիւն մը ունեցած չէի ծանօթներուս հետ — որոնցմէ բացակայ էի երկու տարիէ ի վեր — և ահա ամէն օր դպրոց երթալու սոխպուհցայ, որովհետեւ վարժարանին տարեկան հարցաքննութիւնները սկսան և ես չէի կրնար՝ բնա՛ւ երթալ՝ անտարբեր մնալ այս կրթական հրաւէրին։

Քննութիւնները սկսան, աշակերտները բաւական աշխատած էին ու լաւ պատասխաններ տուին մանաւանդ բարոյագիտութեան, լեզուներու, ինչպէս նաեւ գիտութեանց, ընդհանրապէս ու հայ. շարադրութեան մէջ։ Հակառակ դպրոցին տեսուչ Յուսիկ Ծ. Վ. Իսմէրեանի և գլխաւոր ուսուցիչ Սարգիս էֆ. Փարաւազեանի, փոյթեցանդ քերուն, տղաքը քիչ մը տկար էին աշխարհագրութեան և կրօնքի դասերուն մէջ։

Գընճըլարի մէջ 15 տունի չափ ալ Բրդոքականներ կան, որոնք — քանի ենք դիտեմ — ա՛ռ ու առ են, ո՛չ կ'ուզենան և ոչ ալ կը պակտին. ժամանակ մը ի վեր բոլորովին երեսանկեալ վիճակ մը ունին իրենց եկեղեցական գործերը. ժողովարան ունին, պատուէր չունին, վարժարան ունին, կը պարէր, առաջուընէ շատ աւելի ուղեւորութեամբ, կը նուագէր ուժգին ու տուերը առա՛ջ կը տեղային։ Այն ատեն, իր օրականը չուտ մը հաւաքած՝ կ'երթար ծովուն դիմաց, քարափին խիճերուն վրայ կը նստէր, և հոն, կիզիչ արեւէն՝ լուացուած ու չուանները վրայ փռուած ճերմակեղէններու շուքին տակ ապաստանելով՝ զմեւին կը հանէր ու կը սկսէր աշխատիլ։

Եւ մինչեւ իրիկուն փորագրելով ամէն բան կը մոռնար, իր ծնունդավայրը, անտարբեր հայրն ու մայրը, սիրած ոչխարները, դաժան տէրը, թշուառութիւնն ու յոգնութիւնները։

Իր բարերար օրիորդին պատկերն էր միշտ կենդանի աչքին առջեւ, ու անոր վերյուշումովը կը հոգեպնդէր։

Ամէն առաւ. «բարի օրիորդ»ին պատուհանին առջեւէն կ'անցնէր անթերի ու կը նուագէր միայն անոր մեծարանքը մը ըրած ըլլալու համար։ Այն կ'երեւար ու ինք կը բարեւէր զայն։ Բանի մը անգամներ դրամ նետած էր, բայց երբ նշմարեց որ աղեկը վշտացած կը հեռանար, առանց առնելու զայն. հասկցաւ անոր միտքը ու անկից ետքը իր անուշ ժպիտին ողորմութիւնը միայն տալով կը գոհանար։

Գ.

«Բարի օրիորդ»ը ասն մը գեղանայարկը կը բնակէր, առջեւը՝ քարայատակ, փոքրիկ, նեղ բակով մը, թուփերով շրջապատուած, որոնք իր պատուհանին առջեւ տխուր, կանանչ քառակուսի մը կը յորինէին։

Երբեմն, Ճիօվանինի այս քառակուսին մէջ կը մտնէր, աւելի մօտէն տեսնելու համար զայն։

— անշուշտ ադքատութեան պատճառաւ— կան մարդիկ ալ որոնք Նարանը մէկ օր միայն կ'աշխատին ու մնացած օրերը... խաղամոլութիւնը կը մղակեն,—տեսակ մը աշխատութիւն այդ ալ—։ Հակառակ բարեկամներու բուռն տարուսիին երեք օրէն տեւելի չի կրցի մնալ հոն ու վերադարձայ իմ ծննդավայրս։

ՏԻԳՐԱՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԶՈՒՅԵՐ (*)

Ինչպէս բերկրաբիթ լուրերը՝ որ անհուն ու անսահման ուրախութիւններու համար կ'երգուին՝ որոնք մարդուս կեանքը կը վերանորոգեն... նոյնպէս, պատանեաց կամ երիտասարդաց յատուկ եղող այն հիւծիչ-ախտի՝ (=phtisie) արամանիթ գոյժերն ալ,—որ միմիայն սիրային տխուր տառաւիներու արդիւնք են,—դէպք է բացայայտ կերպով հրապարակագուժուն ու դարմանուին տուա։

Այս ուսիչ ախտը, ի վաղուց անտի, մարդկային ընկերակցութեան մէջ ալիտարեր դարձած՝ տխրանի նարեցիներու ընտ՝ ու վերջապէս չատ տարածուած կենաց թանկագիններուն խլած տարած է...։ Ներկայ քանանորդ ուեդարու՝ տարշաղոյնի մէջ՝ քիչ զոհեր բրաւ այս յանդուգնը։ Եւ, դեռ իսկ կը ժպտի անարդել հակայաքաշ յաուաջդիմութիւններ ընել՝ ցորչափ՝ մեր բժիշկները, բարդիչները, ընկերակցանները, խմբագիրները, հրապարակագիրներն ու ճկարող ուսուցիչները լուռ կենան այս չարաշուք փտախին դէմ և իրենց ապրելը—իրենց մէկ մէկ բաղատաներ,—չնուիրեն ու անոր հիմնական դարմանը չի խորհին...։

Մեր պատանիները կամ երիտասարդները, իրենց առոյգ և եռահակին մէջ, 20—25 դարուններու չուրջ, հոգւով մարմնով փարելով են սեռական մոլութիւններու ամէնէն յուսալին որ իրենց գերեզմանը կ'ըլլայ շատ անգամ։

Ասոնք, ուր որ ալ ըլլան՝ գաղտնի կամ համարձակ անխորհրդաբար ի գործ կը դրուին։ Դուրսը, փողոցային և այլ պատերու կամ ծառերու չուրջ՝ գիշերային ռանդէ-վանեներու մէջ, պատուհանէ պատուհան սիրային խօսուրուռուքներով, սիրահարական կամ սիրաբանական կեղծ թղթակցութիւններով, լպիրշ ժպիտներու փոխանակութիւններով։ Մեր պատանիներուն ու երիտասարդաց տաք խօսքերն ու սեռակցութիւնները՝ սեռային կեանքին վրայ, իրենց հասակէն վեր, շատ վեր կ'ելլեն։ Դպրոցը մանաւանդ դիշերթեայ ոգրանոցներու մէջ, ծնանակ-

(*) Ափրոդիտ՝ ցանկութեան չատուածուհի։

Բայց քանի մը օրէ ի վեր, օրիորդը ա՛լ չէր երեւար՝ վերջին անգամ տեսնելուն նշմարած էր որ սովորականէն աւելի տժգոյն էր։

Ցերեկէն եաքը, երբ կը քանդակէր, կը խորհէր թէ իր բարերարուհին անտարակոյս խնամուելու համար նիս եկած հիւանդ մըն էր։ Օտարուհի մը, որ Ճմրան վերջը պիտի մեկնէր անկէ, ու կը տրամէր մտածելով թէ այլ ևս պիտի դադրէր զայն տեսնելէ։

Անգամ մը, այնչա՛փ տխուր էր որ մոռցաւ փորագրելը, ու կը շրջապատէր, նուագարանը թեւին տակ, ձեռքերը գրպանին մէջ, թափառելով սատանգական, քարափին երկայնքը։

Կռնակը տուած թումբին, կը խորհէր թէ հինգ օրէ ի վեր «բարի օրիորդ»ին պատուհանը չէր բացուած, թէեւ ինք սովորականէն չա՛տ ուժգին նուագած է։

(Մնացեալը ետքը)

նութիւնը աչակերտաց միտքը, սիրտը, մարմինն ու հոգին յաւէտ մաշելով կանխասաս մահուան դուռները կը բանան անոնց առջեւն։ Ու խեղճ տղաքը նմանութիւնը կ'առնեն դիակնային կամ գերեզմանական դէմքերու և կարի պարտասեալ՝ կը հասնին հիւծած, կեանքի տառապանաց կայանը, Ռոխոպոլն, որուն կը յաջորդեն իր հարազատ և անբաժան եղբայրները Ռոխոպոլը՝ կամ Ինենֆլիոը՝ որոնք բացարձակապէս անբուժելի են։

Ո՞ւր մնացին, մեր զուարթաց երեսնիի այն առոյգ և գեղեցիկ դէմքերն ու կորովի կազմերը, յորում վարդը՝ այտերուն ու բոսորը՝ շուրթերուն վրայ կը ճառագայթէր, և երբ այնքանի հուժկու էր իրենց բարոյականը։

Մեր ապագայ սերունդը, տգիտաբար կը վատնէ այն թանկարժէք ներշնչումները, որուն 16 տարեկը հասաւ է 640 տարեկ արիւն։ Սոյն հերուկին 1,000 մասին 900ը՝ ջուր, 60ը՝ կենդանական խժային հիւթ, 10ը՝ աղ, 30ը՝ կրոյ փոփաս է...։ Ուրեմն մեր պատանիները կամ երիտասարդները, պէտք չէ որ առանց բնութենէն հրաւիրուելու իրենց անձը այն նպատակին գրգռեն. ընդհակառակն, երբ անխորհրդաբար իրենց կենսական հիւթերն ու զօրութիւնները ուռերեն ու փճացնեն՝ —որոնք մարդուս կեանքը կը չինեն է, —տարաժամ մահը հանելով իրենց կեանց ծաղիկը կը հնձէ, ժուռուռուս կ'ընէ իրենց հասակը և ծաղիկ հասակի մէջ կը բանայ կը տանի դէպ ի իր նպատակակէսը։

Արդ, ինչ որ կը գրենք հոս, առաջին անգամը չէ որ տեղի կ'ունենայ մեր ապագայ սերունդին մասին։ Ինչ հաղուագիւտ ու խստամիալից կեանքեր վաղահասորէն, կը ընդուին մարդկային ընկերական տարեգրութենէն, մի միայն այն պատճառով որ մեր ոգեաց ծնողքները այս վտանգին դէմ չեն գիմադրաւեր. այլ ընդհակառակը, իրենց զաւակները չարաչար կերպով փայփայելով, անկախաբար կը մեծցնեն։ Ուստի, պէտք է ասոր դարմանը խորհինք, այո՛, և քանի որ իրենց զաւակները կանուխէն կ'արթնանան պէտք է պահ մը ամենախիստ միցոներու դիմեն ու այս բանին առաջքը առնեն, և յետոյ անմիջապէս ամուսնացնեն, եթէ կարելի է՝ քանի որ հրդեհը իրենց կեանքի երդիքէն դեռ չէ անցած ու երբ դեռ չեն ալ փճացած։

Մենք մեր ապագայ սերունդը միթէ այսպէս պիտի պատրաստենք, որ վերջ ի վերջոյ բանի մը ալ պիտի չի կրնայ ծառայել ցորչափ ֆիզիքապէս ու բարոյապէս տիեղծ է։

Մեր հրապարակագիրները՝ փոխանակ թաղականական, քահանայական, վարժապետական և այլ փցուն մնամէջ վէճերով զբաղելու, լաւ չէն ըներ, երբ քիչ մը ալ բարոյական չմիայն հիւթերով զբաղին որ, մեր ապագայ սերունդը առանց ֆիզիքապէս կորսուելու ևս քան դեռ ուռճանայ։

Մեր կղերը, բեմքաստները, բարոյագէտները, բժիշկները ու բոլոր ուսուցիչները լաւ չէն ըներ երբ այս կարգի կենսական հիւթեղ նիւթերու վրայ դարձնեն իրենց բարոյական յորդորներն ու առողջապահական հրահանգները։

ԵՂԻՎԱՐԴ

ԽԱՐԻՃԻՅԼ

ԶԻՆ.—Մանչուրի հավալիսինի գարմագարշրշդ իտէն Զին ժէնէրալարընտան Լու՝ Բուս ժէնէրալը Մօնչօֆ թարաքինտան մաղլուպ էջ բէրիչան իսիլմիշ տիր։

ՄԻԻԹՔՀԻՏԷԻ ԱՄԷՐԻԿԱ.—Գարտիհալ ժիպուգ՝ պիր կազէթաճի իլէ կէօրիւշէրէք, տէմիշ տիր քի, Բաբա օն իչիւնճի Լէօն հաղրէթլերի՝ Ամէրիգանէն թալէպինէ մուխալիֆ օլարագ, Ֆիլպա, Բօրթօրիօ էվ Ֆիլիբինտէ պուլունան բուհանլարտա պաղը թէպէտտիւլաթ իբրա իթմէք ֆիքրինտէ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱ.—Պէրլինտէ եանկընա գարը իճատ իսիլէն միւխթէլիֆ աւէթլերտէն միւթէչէքքիլ պէյնէլմիլէ սէրկի՝ Ալմանիա զրրաթ նաղրը Մ. Բօսիելսքի թարաքինտան գարտրլմշ տը։

ՖՐԱՆՍԱ ԷՎ ՐՈՒՍԻԱ ԻԹԹԻՖԱԳԸ.—Պիր Ինկիլիզ կազէթասընտա օգունմուշ տը։— Զարընն Ֆրանսանա սէհանթէնա պիր չօգ սէպէպ էվ մագատալար իսնատ օլունմուշ իսէ տէ, իշպու սէհանթէն միւպրէնի օլուզու մագատտը հագրգի՝ անմագ իլէրուտ անպաշրլապիլիր։ Իմբէրթօր միշարիէյ՝ Ֆրանսա օրտուսունը քէնտի կէօվլա իլէ թէատրգէ էվ միւշահէտէ իշմուն մը իշպու սէհանթը իսիթիւար էյլէմիշ տիր. Բէք իսիթիմալ տըր քի պէօյլէ տիր, ֆագաթ օրտուալարը հալի ըէմը կէշիլէր էվ մանօվրալարտան հիւմ օլունմամշ։ Միշարիէյ՝ Ֆրանսատա պուլունան Ռուս մէէմուրինը ասքէրիյէէսի մարիֆէթիյլէ Ֆրանսա օրտուսունդն տէրէքէի գուվվէթ էվ էհէմմիյէթի հագգընտա մալիմթը հաղրգիյէ էլվէթէ իսթիհալ էյլէմիշ տիր։ Զարընն սէհանթընդն միւպրէնի պուլունտուզը մագասիտէն պիրի Ֆրանսա-Ռուսիա իթթիֆագընդն էվվէլքի գատար գուվվէթլի օլմասընը հագրգնտա իշէ գելընան ռիվայէթի սուրէթը գաթիյէէ թէգզիպ էյլէմքէն իպարէթ օլաճագ տը։ Ինչպու վիհարէթին Ֆրանսա իշուն էհէմմիյէթի բէք պէօհիւք տիր։ Զիհարէթին Ֆրանսատա ինթիրսպ զէմանընա եադը օլան պիր վագթտա իճրատ Մ. Վալտէք Ռուսօ գապինէտի իշուն պէօհիւք պիր զալէպէ տիմէք տիր։ Զարընն եէկանէ տրդուսը՝ Ֆրանսաեր տախիրէն էվ խարիճէն մէտուս վէ պախթիհար, մամուր ու ապատան կէօրմէք տիր։ Ֆրանսա-Ռուսիա իթթիֆագընդն չէրբիթը էսասիյէսի պուճիհէթլերի միւթէզամմին պուլունտուզը աշիքար տը։

ԶԱՐԸՆ ՍԷՆԱՀԱԹԸ հագրընտա էձնէպի կաղէթալարը ումմէն պահա էթիֆլերի էմնատէ, պունտա առաեշին մուհաֆազասընտան մատտա հիչ պիր մագատ կէօրմէհօրլար. պիթիւն Եվրօբա մաթպուտթը՝ եզհիւմէ Ալմանիա էվ Ինկիլիզ կազէթալարը պիլէ պունտա մուճիպը էնտիչէ պիր հալ օլմադրընը միթթէֆիգան իստիա էթմէքտէ տիրլէր։ Բօմատա Նէյր օլունան «Ֆանֆուլլա» կազէթասը՝ իթթիֆագը միւէնտաեր՝ իթթիֆագը միւսլլէսին տօսթը մագամրնտա թէլագգը էտէրէք, իլէրուտէ իթթիֆագը մուխամմէս (5 տէվլէթին իթթիֆագը) թէչքիլի իլէ սուլ էվ միւսալէմթը ումմիմիէնին մուհաֆազասը տահա զիեատ թէմին օլունաճաղընը պէեան էթմիշ տիր։ «Նօվօսթի» կազէթասը տախի պուզիեարէթին սուլհճուեանէ օլտուզընտան պահալա, իքի հիւթիւմէթին թէֆէվվուզը ասքէրիսի հիչ քիմսէնին էնտիչէ էվ իդթիրարընա մահէլ պըրտագմահաճաղընը թէչմինէն սէօյլէմիքտէն սօնրա, տէմիշ տիր քի, Ֆրանսա էվ Ռուսիա մէսէլքի սիհատտէ պիրի պիրլերինէ նէ գատար եագընը իսէլէր, թէսարրուֆի նօգթաեր նաղարընտան օ գատար ուզագ տըրլար։ Շու հալատ իքի հիւթիւմէթին միւթէֆիգան միւսատտէքարանէ պիր թարիֆա իլթիզամ էթմէսի լազըմ տը։

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱՏԱ, Սգօչիա հէվալիսինտէ չիտէթլի պիր հարաքէթը արզ վուգու պուլմուշ էվ պիր սանիյէ սօնրա սիկէր պիր հարաքէթ տահա վագը օլարագ Ինվէրնէս, Ապէրտին էվ Էտինպուրկ էհալիսինին մուճիպը սէչիլէթի օլմուշ տը։

ԻԹԱԼԻԱ.գրալիցասը սապրզ Մարկարիթա հաղրէթլերի՝ գօնթէս Սթիւրինէցցի նամը միւսթէարը իլէ Պէլճիգահա սէհանթի էթմէքտէ տիր։

—Ալմանիա վէլիհիասը տախի պուէնտաեէ Ֆիլէմէնքտէ պուլունմաղլա, Լա Հէյ, Հարլէմ էվ Ամսթէրտամը զիեարէթ էթմիշ տիր։

ՉԻԼԻ.— Եէնի ինթիխապ օլունան բէիսը հիւթիւմէթ՝ բէսմը թանլիֆի պիլ իճրա բէամէն մէվզը բիհատէթ կէչմիշ էվ գօնկրէ, գապինէ էվ հէյէթը սիւֆէրա ազասընա պիր զիեաֆէթ քէչիտէ էթմիշ տիր։

ՆԻՒ-ԵՕՐԳՏԱՆ իշար օլունարզընա նազարէն, Թամմէնի գլիւպրնա (Տէմօքրաթլարընը բէիսի օլան Թամմէնի քի Նիւ-Եորգ վալիկի էնտասընտա պաղը իսիթիսաաթընտան տօլանը մանքիւմ էտիլմիշ իսի) մէնուպ Նիւ-Եորգ բօլիս միւտիրի Մ. Տէվրինին իճրաի վէզաֆի էնտասընտաքի սուլ իսիթիմալաթընտան տօլաեը տէրտլանինէ պիր էմրնամէ թէպլիգ օլունմուշ տը։ Պուշտիս սէքիրինտի տէֆա զիհրա ռէամէն մէվզը բիհատէթ կէչմիշ էվ գօնկրէ, գապինէ էվ հէյէթը սիւֆէրա ազասընա պիր զիեաֆէթ քէչիտէ էթմիշ տիր։

ՆԻՒ-ԵՕՐԳՏԱՆ իշար օլունարզընա նազարէն, Թամմէնի գլիւպրնա (Տէմօքրաթլարընը բէիսի օլան Թամմէնի քի Նիւ-Եորգ վալիկի էնտասընտա պաղը իսիթիսաաթընտան տօլանը մանքիւմ էտիլմիշ իսի) մէնուպ Նիւ-Եորգ բօլիս միւտիրի Մ. Տէվրինին իճրաի վէզաֆի էնտասընտաքի սուլ իսիթիմալաթընտան տօլաեը տէրտլանինէ պիր էմրնամէ թէպլիգ օլունմուշ տը։ Պուշտիս սէքիրինտի տէֆա զիհրա ռէամէն մէվզը բիհատէթ կէչմիշ էվ գօնկրէ, գապինէ էվ հէյէթը սիւֆէրա ազասընա պիր զիեաֆէթ քէչիտէ էթմիշ տիր։

ԳՕՄԲԻԷՆՏԷՆ եաղըլարզընա կէօրէ, Զար հաղրէթլերի՝ էօյլէսէն սօնրա Ֆրանսա պաշ վէքիլի Մ. Վալտէք Ռուսօեը Նէզուլէրինէ գապալ իսուպ, պիր սաաթ գօնուշմուշլար տը։ սօնրատան միշարիէյ՝ Զար հաղրէթլերի՝ Լանէ սուլ գօնիէրասընա Ֆրանսա նամընա հաղը պուլունան Մ. Պուրժէլի իլէ Ռուսիա էվ Ֆրանսա խարիճիյէ նաղըրլարընը գապալ իթմիշ տիր, սաաթ իբիտ ժէնէրալ Պուատրիէր Գոմբէնն Շաթասընա կէլմիշ տիր. միշարիէյ՝ խուսուսի սուրէթաէ Զար հաղրէթլերի թարաքինտան գապալ օլունաճաղընտան, սիվիլ կիեինմիշ իսի, ժէնէրալ իլէ Զար հաղրէթլերի՝ պիր չարեէք սաաթ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ռուսիա էվ Ֆրանսա խարիճիյէ նաղըրլարը էօյլէսէն սօնրա ուզուն ուզատիէ՝ կէօրիւշմիշլէր տիր։

—Մ. Լուպէ՝ Գոմբէնն պէյէմիյէ տարէսինի զիեարէթ իթմիշ տիր, միշարիէյ՝ պէլէմիյէ տարէսինէ կիեինմիշ էսնատէ չիտատթլի սուրէթաէ ալգրշլանմըշ տը, Մ. Լուպէ գօնթ Լամսաորթը նէզուլէրինէ գապալ իթմիշ տիր։

—Զար հաղրէթլերի Ֆրանսա մէճլիսը մէպուսան էվ անանը բէիսլերի իլէ պաշ վէքիլ Մ. Վալտէք Ռուսօեա Ալէքսանտր Նօվօսքի նըշանընը պիրինճի բիհթպէսինէն պիրեր գրթա իհտա իթթիֆաքլերի կիպի, Ֆրանսըզ գապինէսինին սաիր ազասընտա էկլը Պրլան նըշանընը պիրինճի բիհթպէսինէն պիրեր գրթա վէրմիշլէր տիր։ Խարիճիյէ նաղըրը Մ. Տէլգասէեէ տահա կէչէն ապրիլսէ Ալէքսանտր Նօվօսքի նըշանընը պիր գրթասը իհտա իտիրմիշ օլտուզունտան, Զար հաղրէթլերի միշարիէյէէ պիր հէթիյէ իթթա իթմիշլէր տիր։

Ֆրանսա բէիսը հիւթիւմէթի Մ. Լուպէ՝ Զար հաղրէթլերինէ 12 սաաթ ԿՅ-ին խալբսը իհտա իթմիշ տիր։

—Բէլթերապուրկտան Պէրլինէ էէթիլէն պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ Զար էվ Զարիճա հաղարաթը՝ Ֆրանսատան ավտէթլերինտէ Քիէլէ գատար գարատան կէչէճէքլեր իմիշ։ Քիէլտէն պահրէն Լիպավէ կիտէճէքլեր տիր, միւշարիէյինիանընը Լիպավէ սեպտմբերին ԷԻրմի իչինտէ մուվասէլէթի իւմա օլունուեօր։

Զար էվ Զարիճա հաղարաթը՝ Լիպավա ինչա օլունան եէնի հարպ լիմանընը զիեարէթ էթիքտէն սօնրա, իսկիրնիվէնէչէ կիտէճէքլեր էվ օրատա վարշովա սասքիրը մուֆրզասը թարաֆընտան իճրա օլունաճագ բէսմը կէչիտտէ հաղը պուլունաճագլար տը։ պունատան սօնրատա Սբալիհէէ կիտէճէքլեր էվ օրատա պէօհիւք ավ էյլէնճէլերի թէրթիպ օլունաճագ տը, Զար էվ Զարիճա հաղարաթընընը Լիվատիաեա նոգիմբերին էվասրթընտա մուվասէլէթի միթէսավէր տիր։

«ԺՈՒՐՆԱԼ ԴԷ ԷԳՊԻ» կաղէթասը Զար Նիքօլա հաղրէթլերինին Բէյմտէ իրատ էթիտեի նուԹգատան պահալէ տիեօր քի։

Զար հաղրէթլերինին տերմէեան էթիտեի քէլիմամ արասընտա պիզիմ խօշուզուգա կիթմէկէճէք պիր չէյ եօգ տը։ Ինչպու սէհանթը գավարը հագգանիյէթէ մուվաֆրգ տը, Մէնանֆի էվ չէրէֆիմէնին ֆէտա իսիմէսինի միւսթէլզիմ տէն սաաքիրին չօղու տախի խասթա օլմուշ տը։

ՃԻՊՈՒԹԻՏԷՆ իշար օլունտուզունա նազարէն, Մէնէլիք հաղրէթլերինին սրհհէթի պէր քէմալ օլուպ, բէիս Մաքօնէն իլէ արալարընտա վուգու պուլան միշքիտը ասքէրիյէ տահա հալլ օլունմամշ տը։

ՂԱՐԴ.—Ինկիլթէրա տանանմասընա մէհնուպ Դօպրա սէֆինէսի Շըմալ տէնիզինէ միւրէթթէպաթը իլէ զարգ էվ նապէաթտ օլմուշ տը։ Պաթմասը՝ գազանընընն բաթլամասընտան իլէրի կէլմիշ զանն օլունուեօր։ Եարմութ նամ պալըգճը վաքտը թաֆիէլերինին ալթընընն ճէսէտիրի համիլէն կրէմապահա կէլմիշ տիր. Դօպրա թօրբիտոսը վայթէր թօրբիտսը չէքլինտէ ինչա իսիլմիշ իսի։ Պու վաքտը ինչա իսէնէր՝ տահա պահրիյէ նէզարէթինէ թէսլիմ իթմէմիշլէր իսի։

ՍԲԱՆԻԱ.— Նիւմանիգա զրրնընը լազըմ օլան քէօմիրիւ համիլէն էվ թանճէրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։ Գօմանատան՝ մէօհրիւ էմր նամէլէրի համիլ տիր։ Նիւէվա Էքսանիս թոր չէքերի տախի էրզագ էվ թէճհիզաթընը սէրիան ախզ իթմէքտէ օլտուզունտան, պունուն տա Նիւմանիգահա բէիգաթի իսէճէեի զանն օլունուեօր։ Պիր իւչինճի վաքտ տախի հաղրրլանմագտա օլտուզունտան, պու իւչ կէմիհնին տէ Ֆաս գրթասընա կիտէճէքլերի զանն օլունուեօր։ Ֆաս հիւթիւմէթի՝ Սբանիա էսիրլերինի իսաէ իթմէմիշ տիր։

ԳՕՄԲԻԷՆՏԷՆ եաղըլարզընա կէօրէ, Զար հաղրէթլերի՝ էօյլէսէն սօնրա Ֆրանսա պաշ վէքիլի Մ. Վալտէք Ռուսօեը Նէզուլէրինէ գապալ իսուպ, պիր սաաթ գօնուշմուշլար տը։ սօնրատան միշարիէյ՝ Զար հաղրէթլերի՝ Լանէ սուլ գօնիէրասընա Ֆրանսա նամընա հաղը պուլունան Մ. Պուրժէլի իլէ Ռուսիա էվ Ֆրանսա խարիճիյէ նաղըրլարընը գապալ իթմիշ տիր։ սահա իբիտ ժէնէրալ Պուատրիէր Գոմբէնն Շաթասընա կէլմիշ տիր. միշարիէյ՝ խուսուսի սուրէթաէ Զար հաղրէթլերի թարաֆընտան գապալ օլունաճաղընտան, սիվիլ կիեինմիշ իսի, ժէնէրալ իլէ Զար հաղրէթլերի՝ պիր չարեէք սաաթ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ռուսիա էվ Ֆրանսա խարիճիյէ նաղըրլարը էօյլէսէն սօնրա ուզուն ուզատիէ՝ կէօրիւշմիշլէր տիր։

—Մ. Լուպէ՝ Գոմբէնն պէյէմիյէ տարէսինի զիեարէթ իթմիշ տիր, միշարիէյ՝ պէլէմիյէ տարէսինէ կիեինմիշ էսնատէ չիտատթլի սուրէթաէ ալգրշլանմըշ տը, Մ. Լուպէ գօնթ Լամսաորթը նէզուլէրինէ գապալ իթմիշ տիր։

—Զար հաղրէթլերի Ֆրանսա մէճլիսը մէպուսան էվ անանը բէիսլերի իլէ պաշ վէքիլ Մ. Վալտէք Ռուսօեա Ալէքսանտր Նօվօսքի նըշանընը պիրինճի բիհթպէսինէն պիրեր գրթա իհտա իթթիֆաքլերի կիպի, Ֆրանսըզ գապինէսինին սաիր ազասընտա էկլը Պրլան նըշանընը պիրինճի բիհթպէսինէն պիրեր գրթա վէրմիշլէր տիր։ Խարիճիյէ նաղըրը Մ. Տէլգասէեէ տահա կէչէն ապրիլսէ Ալէքսանտր Նօվօսքի նըշանընը պիր գրթասը իհտա իտիրմիշ օլտուզունտան, Զար հաղրէթլերի միշարիէյէէ պիր հէթիյէ իթթա իթմիշլէր տիր։

Ֆրանսա բէիսը հիւթիւմէթի Մ. Լուպէ՝ Զար հաղրէթլերինէ 12 սաաթ ԿՅ-ին խալբսը իհտա իթմիշ տիր։

—Բէլթերապուրկտան Պէրլինէ էէթիլէն պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ Զար էվ Զարիճա հաղարաթը՝ Ֆրանսատան ավտէթլերինտէ Քիէլէ գատար գարատան կէչէճէքլեր իմիշ։ Քիէլտէն պահրէն Լիպավէ կիտէճէքլեր տիր, միւշարիէյինիանընը Լիպավէ սեպտմբերին Է

տիր, Իշպուտ Իբի Նոգթանրն հէման նրանգինտա պուլուտան պիր նէհրին չէլալէսինտէն (չաղլաեան) 1000 պարկիր գումվէթինտէ ճէրէհանը էլէքթրիքի խթիհալ իթմէք իչուն, թէչէպիսա-թա խպիտար խտիլէճէք տիր։ (Էլէհվմ իչպուս նէհրին իւզերինտէ միութէատիա տէեիրմէնլէր վարտըր), իշպուտ չէլալէ-տէն քհամիլէն խթիթատ օլունուրխէ, ղիքր օլունան Իբի չէհր էլէքթրիք ղի-եասըյա թէնվիր խտիլէպիլիր։ Տրամ-տան Գավալաեա կիտէն թարէդ՝ օլ-տուգճա միհիմմ ատօրթ պէշ գարիեէ-տէն կէչէր։ Նէ գաստար ֆէնա օլուբ իսկ օլուուն, պու հօլտան պիր չօգ հօլճուլար ամէսպիտա խտիր, Տրամա իլէ Գավալա արասընտաքի մէմալիք քիւլիյեէթլէ թիւթիւն եէթիշտիրիր, վէ սէնէվի վասաթի օլարադ 12,000 թանէլաթօ թիւթիւն խթիհալ էսիլուբ քի պուտ-նէն 2000 թանէլաթօսը տահիլէ սարֆ օլունմադաս վէ 10,000 թանէլաթօսը պիր մըդտար իշլէնիքտէն սոնրա խա-րիճէ սէվգ օլունմադ իչուն Գավալաեա կէօնտէրիլմէքտէ տիր։ Էլեհվմ պու-թիւթիւնլէր՝ կա հայվան վէ կտիստ էօքիւզ արասասը իւէ իրսալ էսիլմէք-տէ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՀԵՐԳՈՒՄ ՄԷ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Մանդուեղի 121 (բչ. 10 սեպտ. 1901) թուին «Վիեննայի Մխիթարեանները և Երկնարիբամեակը» վերնագրով յօդուածին մէջ Յարգ. Խմբագրութիւնդ կը գրէ թէ ստորագրեալս Ազգ. Պատրիարքարանի ներկայացուցիչներուն և յարգուած ծանօթ անձնաւորութեանց յայտնած շնորհակալութեանս մէջ Իբր թէ «այլոյրն» բացատրութիւնը գործածած ըլլամ։ Ներկայիս պաշտօնպէտն կը յայտնեմ թէ այլոյրն բառը ճառիս մէջ բնաւ գործածուած չէ, և թէ շնորհակալութիւնս ըստ մտաց մեր 2/15 Սեպտ. թուականի հրատարակրն, ուղղուած էր առանց զանազանութեան Գերապայծառ և Գերյարգելի Եկեղեցականաց՝ Մեծապատիւ Աշխարհականաց և Վարժարանիս նախկին աշակերտաց պատուական խմբին։ Ուրիշ երկու տեղ ըսած եմ «...Մխիթարեան Մխարանութեան... Վիեննայի ճիւղին վրայ, որ այսօր՝ հանդառակ անգիտանալ ուղղուներուն՝ իր գոյութեան իրաւունքն ունի Հայ ազգին, Հայ եկեղեցիներուն նաև այլազգ եկեղեցիներու, զիանկան կաճառներու առջեւ հոգեւորական ուսումնական և կրթական տեսակէտներէ»։ Դարձեալ «Եթէ երկու դար յառաջ Մխարանութեան հաստատութիւնը անյաջող չդնահատուեցաւ, այսօր ա-հաւասիկ ամէնքը միասին համակրութեամբ կը ծանակցին մեզի։ Աւելորդ էր ըսել՝ թէ այլոյնէ եկեղեցիներ ըսելով «ոչ-քրիստոնեայ կրօններ» չեն իմանար ծէ- և կրօն իրարմէ զանազանել գիտցողներ, այլ «Հայ կրկին եկեղեցիներէն» զատ ծէ- ունեցող տէրէոդոքսայ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ, ինչպէս լատին, յոյն, ասորի, և.ն.։

Ի հաստատութիւն գրութեանս՝ հաճեցէք զրկել ինձի Ձեր խմբագիրներէն մէկը, որ ճառասացութեանս ընդարձրն ամբողջ աչքէ անցընէ։

Ընդունեցէք յարգանաց հաստատիքն, որով եմ

Հ. ԳՐԳՈՒ. Վ. ԳԱԼԷՄԵԱՐԵԱՆ

Բէնդէրլի, 10/23 Սեպ. 1901

Ծ.Խ.—Շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք Վեր. Հօր այս նամակը։ Կը փափաքէինք որ Ներսէս Վրդ. ի խօսածներուն նկատմամբ ևս գոհացուցիչ բացատրութիւն մը տրուէր մեզի։

Պարսից Վեհ. Շահը Ն. Ս. Օծութիւն Հայրապետին շնորհած է «Ասիճ և Արեգական» շքանշանը, որուն գործածութիւնը արտօնուած է Բարձրագոյն հրամանով։

—Ս. Պարիրքը թէեւ այ, չարթու ալ չպիտի կրնայ դուրս ելնել՝ ձախ ոտքին պարերն պատճառաւ, բայց յանձնարարած է որ ժողովները փութան գումարուիլ, իրենց օրակարգերուն վրայ որոշման սպասող խնդիրները բոլորովին չլքելու համար։ Այսպէս կը յուսացուի որ այսօր գումարուին Կրօնական Ժողովն ու Նպաստից Յանձնաժողովը և վաղն ալ՝ Խառն Ժողովը։

—Սկիւտար հաստատուած կօչկակար Պ. Վահան Մարբեան 15 զոյգ կօշիկ նուիրեր է Ձեմարանի, Ս. Խաչ և Իմաստիէի վարժարաններու աղքատիկ աշակերտներուն։ Փափաքելի է որ մեր միւս կօշկակարներն ալ հետեւին Պ. Մարբեանի օրինակին, որ իր արհեստին պահանջածէն աւելի զարգացած երիտասարդ մըն է։

—Պէրութի հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը որմէ հրաժարած էր Տ. Կարապետ Վ. Տ. Կարապետեան, Երուսաղէմի Պատրիարք Սրբն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի հրամանով յանձնուեր է Ներսէս Վ. Խաչատեանի։

—Օգոստ. 12ին վախճաներ է Ս. Էջմիածնայ միաբաններէն Պետրոս Վ. Այվազեան, որ հին վարդապետ մըն է եղեր և երկար տարի առաջնորդական պաշտօններ վարեր է Կովկասի շատ մը քաղաքներուն մէջ։

—Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ Պրուսա գտնուած միջոցին, հիւպատոս Պ. Բէրտիքարիի միջոցաւ իր ներկայութեանը ընդուներ է տեղւոյն Քալանթարեան վարժարանին տնօրէնուհին տիկին Դ. Քալանթարեանը, որուն յարգելի ամուսինը Պոլիս կը գտնուէր նոյն պահուն։ Պ. Դաւիթ Քալանթարեան որ ռուսահպատակ է հաւասարապէս համակրանք կը վայելէ թէ՛ կայս. կառավարութեան և թէ իր պատկանած ազգութեան առջեւ։ Թէ ինք և թէ զպրոցին ձեռագործի ուսուցչուհին վերջերս կայս. շնորհներու արժանացած և տացած են պատուանշաններ։

—Ս. Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Սրբազան, Եալովայի Եօրտան գիւղացիներէ ոմանց Երուսաղէմապատկան արտերուն ոսնդրութիւնը արգիլելու համար թէպէտեւ երէկ Եալովա երթալ պատրաստուած էր, սակայն Պոլիս աւելի կարեւոր գործեր ունենալով ճամբորդութիւնը մէկ քանի օր յետաձգած է։

—Ցաւով կը գրենք թէ ծանօթ դաստուր Յովհաննէս էֆ. Ջիրաքեան չարաթէ մը ի վեր աղէսապի հիւանդութենէ կը տառապի՝ բժշկական դարմանումներով խնամուելով։

—Վեհ. Սուլթանը գնահատելով ծանօթ վաճառական Գառնիկ էֆ. Կիւլէկեկեանի մատուցած ծառայութիւնները, բարձրացած է Սանիյէի աստիճան շնորհել անոր, ինչպէս տեսնուեցաւ մեր երէկի Պաշտօնականներուն մէջ։ Գառնիկ էֆ. իբր պատուաւոր և առաջնակարգ վաճառական իրեն արժանի դիրքը գրաւած է արդէն Թուրքիոյ առեւտրական կեանքին մէջ և հիմա կը շնորհաւորենք զինքը Կայս. այս բարձր գնահատման արժանանալուն համար։

—Պօղոսգիւղի Ազգ. վարժարանը վերանորոգուելու է քսան ոսկի ծախքով. կը մաղթենք որ այս նորոգութիւնը վարժարանին ուսումնական վիճակին վրայ ևս ազդէ։

—Իզմիրէն կը գրեն մեզ.—«Իզմիրի Ս. Լ. Ազգ. Հիւանդանոցին հարիւրամեայ Յոբելեանի հանդէսը պիտի կատարուի 1902 յունվարի սկիզբը. այս առթիւ ուսուցիչ Կարապետ էֆ. Նաւասարդեան կը պատրաստէ նոյն գիտութեան յարկին հարիւրամեայ գոյութեան պատմութիւնին՝ զոր իբր տեղեկագիր պիտի կարդայ նոյն հանդէսին մէջ։ Այս պատմութեան պատրաստութեան ամէնէն աւելի նպաստած են Նաղարեթ էֆ. Հիլմի Ներսէսեան և ուսուցիչ Կ. Պոլսեցի Համպէր։ Յետոյ այդ տեղեկագիրը պիտի տպուի և ծախուի ի նպաստ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին։

Մէնէմէնի Արամեան նախակրթարանը կը գտնուի խիստ անմխանելի դրութեան մէջ։ Տղեկ մը վարժապետութիւն կ'ընէ հոն, աշակերտները մինչեւ իրիկուն կը քնանան։

—«Մէնմուտի Ախպար» խօսելով Հայ Հռոմէական վարժարաններու վրայ, կը չեշտէ նախնական վարժարանի մը պէտքը, ուր կարենան յաճախել աղքատ ազգաբ և սովին ինչ որ պէտք է իրենց համար։ Դիտաւորութիւն մը կայ նաև Ս. Յակոբ և Ս. Յ. Ոսկերչանի վարժարանները միացնելու, և կը յուսան այսպէսով կանոնաւոր թաղային վարժարան մը ունենալ ուր ժողովուրդն հոն հասարակութեան բոլոր կարօտ ազգաբը։ Նոյն միացեալ վարժարաններուն հոգաբարձութիւնը, կը յարէ «Մէնմուտի Ախպար», կը հաւատանք թէ նկատի պիտի առնէ նաև արհեստներու կարեւորութիւնը և պիտի ջանայ քանի մը արհեստներ հաստատել նոյն ծրագրեալ վարժարանին մէջ։

—Բիչ մըն ալ Սամաթիայէն.—Ս. Սահակեան վարժարանը իր վրայ ամէնէն քիչ խօսեցնել տուող վարժարանն է։ Թաղ. Խորհուրդ և գանձանակի մատնախնամ ձեռք ձեռքի տուած կը շարունակեն իրենց կրթական գործը անձայն և անչլուկ, առանց պատռա և յաւակնոտ հրատարակութիւններու։

Այս մատնախնամը, որ թաղին երիտասարդներէն կազմուած է, երկաեռ վարժարանայ վարդապետները չենել տալէ յետոյ (որ առաջ պանդուխտի օթեւանի մը երեւոյթը ունէր և ոչ վարժարանի) արդէն իսկ ձեռնարկած է դասընթացներու չենութեան, որ դիւրին գործ մը չէ և բաւական դրամագլուխի կարօտ։ Բայց մատնախնամը չէ վհատած և կ'աշխատի հանգանակութեամբ ձեռք բերել պէտք եղած դրամագլուխը։ Միւս կողմէ չենք կարծեր որ թաղեցին ալ անտարբեր մնայ սոյն բարեգործական ձեռնարկին։ Ի սրտէ յաջողութիւն կը մաղթենք։ Մինչդեռ մէկ կողմէ մատնախնամը նիւթական պէտքերը կը հոգայ Սամաթիոյ Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան վարժարանաց, միւս կողմէ ալ, կարող ուսուցիչներու խումբ մը, Մխաք էֆ. Սուրենի հսկողութեանը տակ, աշակերտաց ուսումնական և կրթական վիճակին հոգ կը տանի։ Ես ալ այդ վարժարանին մէջ վեց տարուան ընթացք մը բոլորած եմ, նոյն այդ դասատուներու հսկողութեանը տակ (մէկ քանին ժամանակին հրաժարած են) և հիմա աչքիս առջեւ կը ներկայանան անոնց համակրելի դէմքերը, մանաւանդ գեղագիր (իրաւ ալ արժանի է այդ անունին, վասն զի իւրաքանչիւր այդեղութեան գրատախտակին վրայ մարգարիտներ կը շարէր... իբր դիր) Միհրան էֆ. Տէօքմէճեանին, այդ ծերունի երիտասարդին դէմքը, իր կարմիր մօրուքով և սեւ մազերով, որոնց մէջ տակաւին ձիւնի հատիկ մը իսկ սպրդած չէ, և որոնք կարծես ըսել կ'ուզեն դիտողին. «Դեռ քեզի պէս չատե՛ր կը հինցնեմ...»։ Բայց թող ներեն ինձ ըսել թէ հակառակ այդպիսի կարող ուսուցիչներու ջանքերուն, աշակերտները քաղաքավարութենէ զուրկ են մեծ մասամբ։

Ա.ԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս շնորհակալութեամբ ծանուցանել թէ Ազն. Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեան, որ ամէն առթիւ իր հոգածութեան առարկայ դրած է հասատաութեանս ընդհ. պատսպարանները, այս անգամ ևս բարեհաճած է քսան և հինգ օսմ. ոսկի նուիրել Հիւանդանոցիս։

* * *

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս ծանուցանել թէ հանգուցեալ Թովմաս էֆենտի Խորասանճեանի յուշարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հեռեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Վեհմ. Տէր և Տիկին Տօքթ. Միքայէլ էֆ. Խորասանճեան 200 ֆրանք, Ազն. Տիկին Յակոբեան փաշա 200 ֆրանք, Ազն. Տիկին Սիմոն պէյ Մագուտա 100 ֆրանք, Ազն. Տէր և Տիկին Պետրոս պէյ Խորասանճեան 2 Օսմ. ոսկի։

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Մեծ. Սահակ էֆ. Խանճեան, շարունակելով բարիշտական Տ. Խաչատուր Քահանայ Տէր Գաբրիէլեանի, ինչպէս Հիւանդանոցիս հացագնի կատարած տարեկան հանգանակութեան գործն, ինչպէս անցեալ տարիներ, նոյնպէս և այս տարի յանձնած է (977 1/2) ինն հարիւր եօթանասուն և եօթն ու կէս ղրուշ հաւաքել և յանձնել Հոգաբարձութեանս։

Տիկին Սրաքսի Յ. Թավշանճեան 120, Տկն. Արուսեակ Ս. Էդնեան 95, վասն հոգւոյ հնդ. Տկն. Վառվառ Էդնեանի 10 և Տիկին Վերոնիկ Հարենց 60, Տկն. Արաէմ Էդնեան 47 1/2, Տկն. Զարուհի Թերլիքճեան և օրիորդք Նարդիկ և Նարկիզ Ս. Փանոսեան 10, Տկն. Ազնիւ Խնտաղեան 5 ղրշ. Տեարք Գրիգոր խան Շամանճեան 40 Աւետիս Էֆմէքճեան, Գաբրիէլ Էլիկիզէլեան, Կարապետ Բայսեան, Մարտիկ Գրիգորեան, Մ. Մարտիրոս Թելեան, Մինրան Մուրատեան, Միսակ Թորոսեան, Յարութիւն Սեւեան, Յովհաննէս Պառաեան, Նազարէթ Այճեան, Պողոս Բայիսեան, Սեդրաք Մալքմեան 20ական ղրշ։ Տեարք Անդրանիկ Պոյաճեան, Առանձար Սիմքիչեան, Կարապետ Մերրիճանեան, Կարապետ Փափազեան, Մարտիկ Արբէնեան, Մինրան Հաչանճեան, Յարութիւն Կիւմիւշեան, Պետրոս Շերինեան, Պետրոս Բէչօքէեանի հոգւոյն, Պողոս Պետրոսեան, Ռուբէն Գամալիէլեան, Ռուբէն Փիլիպոսեան, Սահակ Խանճեան, Մարգիս Թադէոսեան, Տիգրան Գալայճեան 10ական ղրշ։ Տեարք Անտոն Գալֆեան, Գրիգոր Խաչատուրեան, Առաքել Տ. Յակոբեան, Երմոգ Նազարէթեան, Զարիկ Զակրճեան, Թէոփիլէ Կոմիտասեան, Լեւոն Արսէն Վարժապետեան, Կարապետ Խաչատուրեան, Կարապետ Տ. Յակոբեան, Կարապետ Տէրտիրեան, Դանիել Յնձալեան, Մագուտա Գաբրիէլեան, Մագուտա Կ. Ճիլանեան, Մանուկ Զաքարեան, Մինրան Կրտիմեան, Միհաք Տաղուտեան, Մըկրտիչ Դալֆեան, Յակոբ Նարտասեան, Յարութիւն Գրիգորեան, Յարութիւն Եորտանեան, Յ. Թ. (անն) Յ. Կ. (անն) Յարութիւն Մովսէսեան, Պետրոս Գալֆեան, Ս. Զ. (անն) Սարգիս Սագտեան, Տիգրան Խանճեան Օ. Զ. (անն) 5 ական ղրշ։ Դուսմար 977 1/2 ղրշ։

(Հոգաբարձութիւն)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ԳԵՐ. Տ. ՄԿՐՏԻՉ Ծ. Վ. ԱՂԱՒՆՈՒՆԻ

Ձեր յոյժ շահեկան յօդուածն սրտի բերկրութեամբ կարդացինք «Մանզումէի» 112 թիւ, առաջին սիւնակին մէջ։ «ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ», որոց անհրաժեշտ պէտքը կը շեշտէք մեր ներկայ սերունդին, մանաւանդ որ բազդին շնորհէն զրկուած պատանիներու նիւթական և բարոյական զարգացման միակ միջոցներն են անոնք կը հաւատանք անկեղծօրէն։ բայց թէ, ո՞րք և որո՞նք նախաձեռնակ պիտի հանդիսանան գործին սկզբնաւորութեան։ «Ամէն գիւղ կամ գաւառային քաղաք ունին իրենց Թաղ. Խորհուրդներն, որոց տրամադրութեան և անմիջական հսկողութեան տակ կրնան բացուիլ կիր. դպրոցները։» ևն. կ'ըսէք։ Յօժարութեամբ կ'ընդունինք ձեր այդ ցոյց տուած միջոցները, և կը փափաքինք որ դո՛ւք իբրեւ մեր վիճակին և քաղաքին Առաջն. Տեղապահը, բարեհաճիք գործնականապէս և պաշտօնական արտօնագրով մը հրաւիրել քաղաքիս Թաղականութիւնը և կրթական մարմինը, առանց ժամանակ կորսնցնելու ձեռնարկել այդ հանրօգուտ գործին. գործ՝ որ շատ օգտակար պիտի ըլլայ իրագործել կամք և փափաքը ունեցող պատանիներու և երիտասարդներու։

Անկեղծ սրտով կը գնահատենք ձեր շահեկան յօդուածները, և մեծ յոյս ունինք որ պիտի հաճիք փութացնել առ այս ձեր անմիջական հրահանգները որոց որ անկէ, գործնականապէս օրինակ և առաջին քաջալերը հանդիսացած ըլլալու համար ձեր առ հանրութիւնն կարդացած այդ բազմօգուտ առաջարկին։

Զերդ Պատ. Հայրութեան ցարդ ցոյց տուած գործունէութիւնը տեղի չթողուր անչուշտ մեր դառն յուսախաբութեան։

Համբուրիւ Ս. Աջոյդ

Մնամ Խնդարն Մաղաս

ՅՈՎՀ. Տ. Խ. ՏՕՆԼԻԵԱՆ

ՄԱՆՉԷՍԹԵՐԻ ՀԱՅԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ Հայ թերթերէն ոմանք ժամանակ առ ժամանակ Մանչէսթրի Հայ դպրեվանքութեան եկեղեցւոյն և տեղական գործերուն՝ նաև իր հոգեւոր հովուին նկատմամբ կարգ մը պատահական թղթակիցներու աւելի զրպարտիչ քան քննադատական նամակները կը հրատարակեն, հետեւեալ եզրակացութիւնները չօշափող, թէ տեղւոյս Հայ գաղթականութիւնը կ'օտարանայ իր մայրենի լեզուէն ու կրօնէն, թէ եկեղեցական երգեցողութիւններն անճաշակ ու անմերդչական են, թէ ծընողքներն իրենց մանուկներուն հայերէն սորվեցնելու անտէր կը դանուին, թէ հոգեւոր հովիւը իր հօտն հսկելու և եկեղեցւոյ պայծառութեան անտարբեր է ևն։ ևն։ Այս կարգի գրութիւններ ընդհանրապէս հոգեւոր հովիւին դէմ անձնական պատճառներով տեսակցութիւն ունեցող անձերու կողմէ գրուած ըլլալուն՝ ցարդ հարկ չէր տեսնուած այդ սայլոյդ լուրերն հերքել։

Սակայն, այս վերջերս ցաւօք սրտի կը տեսնենք որ՝ թէ լուրջ և թէ ողջամիտ թերթեր ո՛չ միայն այդ նամակները վերարտադրութեամբ հրատարակելով կը գոհանան՝ այլ իբր ստոյգ աղբիւրէ և տեղւոյս գաղթականութեան գործերու վրայ լաւ հմտութիւն ունեցող արժանահաւատ անձերէ ստացուած տեղեկութիւններ նկատելով՝ թէ՛ տեղւոյս աղգայիններն և թէ հովիւը կը գատափետեն խմբագրական կծու դիտողութիւններով, ահա այս ցաւալի պարագան է որ կը հարկադրէ զմեզ այժմ պաշտօնապէս յայտարարել թէ՝ ձեզ հաղորդուած այդ լուրերն բոլորովին խեղաթիւրեալ՝ անհիմն և ճշմարտութեան հակառակ են։ Այդ ստայոյ լուրերուն աղբիւր թղթակից Մելքէն Փափազեան անուն անձը՝ 5 տարի թշուառ կեանք մը վարելէ յետոյ՝ հաղիւ երեք չորս ամիս առաջ Մանչէսթր կուգայ գործ մը (գուցէ եկեղեցւոյ մէջ թաշակաւոր պաշտօն մը) գտնելու յուսով, և ինքզինքն փութով աղգայնոց ծանօթացնելու նպատակաւ երկու կիւրակէ յաջորդաբար եկեղեցւոյ մէջ չապիկ կը հագնի, և այնքան անձնուէր եղանակաւ և միմոսական շարժումներով կ'երգէ որ՝ ամբողջ ժողովուրդը կը զարմանի ու կը գայթակղի, և ապա ամէն կողմէ յայտնուած դժգոհութեանց հետեւանօք կարդիլուն իրեն այլեւս դպրութիւն ընելը։ Ահա այս դէպքէն անմիջապէս յետոյ՝ առելութեամբ վառեալ և իբրեւ վրէժխնդրութեան ցոյց ընդդէմ ժողովրդեան և քահանային կը գրէ ձեզ ծանօթ նամակները։ Արդ՝ Տէ՛ր Խմբագիր, յուսալով որ սոյն բացատրութիւնը բաւական պիտի ըլլայ գայթակղեալ մտքերն անդորրացնելուս կը խնդրենք որ ներկայս հրատարակել բարեհաճիք ձեր յառաջիկայ թերթերէն միոյն մէջ։

Հոգաբարձութիւն Մանչէսթրի Հայոց Եկեղեցւոյ

Ս. ԵԱԼՏՋԵԱՆ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Տ. ՏԷՎԼԷԹ.

13. Սեպտ. 1901

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԻԶՄԻՐ, Համպէր.—Շնորհակալութիւն՝ ձեր համակրական տողերուն համար, յօդուածը պարունակող թերթն ստացած է դժբախտաբար։ Հաճեցէ՛ք նորեր զրկել։

ԱՖ. ԴԱՐԱՀԻՍԱՐ, Աշպաղ.—Դիպուածը Համաձայնակը պիտի չկրնանք հրատարակել բանաւոր պատճառներով. միւսը ստացանք, շարունակութիւնը փութացուցէք։

ՊԱՆՏՐՄԱ-ՊԱԼԸՐԻՍԷՐ.—Մեզի հետ հաչիւ ունեցողներէն կը խնդրուի որպէս զի հաճին մեր գործակալներուն հետ մաքրել հաշիւնին։

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՍԻՄՕՆ ԶԷՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Թրգնակէց-Ռասսող Բարէղ Առեւորական Դարձնական Լարթարանի

Հրատարակուեցաւ ԺԲ. տետրը՝ սա պարունակութեամբ.—Առեւտրական և տնտեսական ընդարձակ Աշխարհագրութիւն Օսմ. Կայսրութեան. [Ա. Գ.]. —Մեսաքի վաճառականութիւնը.—Տոկոսի հաշիւ [60ի և 1/3ի դէպքերը].—Մանկութեան պատմութիւնը [Սենտիք].—Հիւսկէն կերպասներ [Մ. Գալէնտէր].—Շաբ. Առեւտրական Բառարան։

Այս տետրով կ'ամբողջանայ Ա. հատորը։

Գին Բ. հատորի 12 ղրուշ

[Բաժան համար 3 ղրուշ աւելի]

Կանխիկի համար 15% զեղչ

Հասցէ՝ Սիմոն Զէօմլէքճեան

Իզմիր Օթել Թիւ 21, Էսկի Զապիթիէ Ճատտէսի։

ՃԷՆԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳՈՆԵԱ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ Սեպտ. 25ին (Ն. Տ.)։ Դիշերօթիկ աշակերտներու դրպրոցական տարեթուականն է 10 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը կանխիկ վճարելի է, և միւս կէսը Յունուարի մէջ։

Սոյն վարժարանին մէջ կ'ուսանուին Օսմ., Հայ., Յուն., Անգլ., Ֆրանս., լեզուներ, ինչպէս նաև փիլիսոփայան, չափաբերական, բնական և բնագրական գիտութիւնք իրենց բոլոր մասնաճիւղերով։ Իսկ իբրեւ արուեստ կ'ուսուցուի լուսանկարչութիւն և կահագործութիւն։

Դիշերօթիկ ուսանողաց համար պատրաստուած են երկաթեայ մահճակալներ, օդաւէտ սենեակներ, և մարմնամարզի համար ընդարձակ տեղեր։

Աւելի տեղեկութիւն ստանալ փափաքողներ կրնան դիմել առ Տնօրէն Փրոֆ. Ա. Յ. Հայկազեան ի Գոնեա։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՄԱՇ

Պաշտօնական Ծանուցում Խնամակալութեան Դպրեվանուց Արմաշ.

Դպրեվանուց Վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարեհեան Ս. Աստուածածնի բարեպաշտ մխիթարուորաց, թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախորդ տարիներու պէս։

Ուստիկանութեան Նախարարութիւնն ալ կարեւոր հրահանգներ տուած է իր տարակարգեալներուն, որպէս զի ուխտաւորաց երթալուն կամ դառնալուն առթիւ բաւական համարին միջոց կայարաններու մէջ նայիլ անոնց Օսմանիէ (Համիտիէ) Բիւրեբերները, երթեւեկութեանց կանոնաւորութեան համար։

Իզմիտէն մինչեւ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական իշխանութեանց աչալուրջ հսկողութեան շնորհիւ, և Վանքին կողմէ ալ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Իզմիտի մէջ դանուող Վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել և պատրաստել։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԳՇԱՄՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ԼԱՀԷՑ, 22 սեպտ. Հահէյ հաքէմ մէճլիսի՝ Պօլրլէրին թէվասսութ թէքլիֆինտէ պուլունտուգլարընա տարը վուգուս պուլան խթիսալարընը գապուլ իթմիշ տիր։ Մահքէմէի մէղիսլէրէ մէսելէնի գարիշկէն մէվզուի թէզէքքիւլ վազ իտէճէք տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.—Ակրնան թէլէկրաֆնամէլէր՝ ժէնէրալ Պոթանրն Տէվլէթա տօրթտա Ինկիլիզլէր իլէ գարշը գարշըա կէլուպ, մուհարէպէնէ հաղըրլանտըղընը կէօսթէրիւօր։

ՐԷՑՄՍ.—Եվվէլքի կիւնքի զիհաֆլիքէն սոնրա, Զար հաղրէթլէրի՝ Մ. Պուրժուատան Լահէյ սուլհ գոնֆերանսընրն նէթիճէի հաղրընտա ֆիքրինի սօրմուշ տըր։

Մ. Պուրժուա քիմլըը սարը ութանամմիլ իլէ ինթիզար իթմէք լազըմ կէլտիկինի, զիրա մէղքիւր գոնֆերանսըն մուհագագ սուրէթինտէ հիւանը սէմէրթիր իդթիթաֆ իտիլէճէկինի ճէվապէն պէկտան էյլէմիշ տիր։

Իշպուտ զրհաֆլիքտէն սոնրա, թէքթրօ օտունը էանսընտա, Իսմէքթաթ հաղրէթլէրի՝ խարիճիսկէ նազրը Մ. Տէլգասէի լօճալարընա տավէթ իտուպ, իշպուտ միւսամիրլէրէն վէ սէհանէթինտէն ֆէվգէլատէ մէմնունուն գալմըշ օլտուղունը պէկտան իթմիշ տիր։ Զար հաղրէթլէրի՝ նազրը միւշարիւէյի ուզրուն միւատէթ նէզինտէ պէր գօնուպ մարդիմանէ սուրիթտէ կէօրիւշմիշ տիր։

Բիրլ.—Զար վէ Զարիճա հաղրաթը՝ Պուրտաս մուսասէլէթ իտուպ, բրէնս Հանրի սիր Բրիս հաղրէթլէրինէն գասրընա ազիմէթ էյլէմիշլէր տիր։ «Բիրլ Ցայթունկ» կազէթասընէն պէտանընա կէօրէ, միւշարիէյիմա հազարթը՝ ազշամ միճարէպէթ իսճէքլէր տիր։ Գոնիթ Լամտաորի՝ Համպուրկտա Իսմէքթաթոր հաղրէթլէրինին բիւթիպինէ մախսուս թրէնատէն չըգուպ, Պէրլին թարիգր իլէ Բէթէրսպուրկա տօղրու սէհահէթինէ տէվա էյլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.—Բէյս Լուպէ՝ պահրիյէ վէ հարպիյէ նազրընընա մէքթուպլար կէօնտէրէրէք, կէրէք բէյանը կէչիրէրէք վէ կէրէք մանէօվրասընի էվվա վէ հարաքէթինը միւքէմմէլէրինանէն տօղաղը օրտու վէ ատանմաղը թէպրիք էյլէմիշ տիր։

ՎԻԷՆԱ.—Վիէննա կազէթասընը՝ Պէքէնի բէյանը կէչիրմէսէ Զար իլէ Բէյս Լուպէնին իրատ իթմիքլէրի նութգլարանը պանէլ, պունտարընն հավի օլտուղու պէհանաթը Լիվրօպա սուլհ ու միւսալէմէթինէ պիր զամանը ճէվիս օլտուղունը սէօյլէսիորլար, Սէմնիա մամթասընը տախի տիրը մէնալտէ իտարէյի լիսան իսիրօր։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ԲԱՐԻՍ, 23 Սեպտ.—Թրանսվալ վէ Օրանտ հիւքիւմէթլէրի մէսէլէսինին Լահէյ հաքէմ մէճլիսինէ հալլ ու ֆասլը իչուն, Պօեղրէր թարաֆընտան վուգուս պուլան թէրլիքին Սլմանիա, Ռուսիա վէ Ֆրանսա թարաֆընտան ՇԹէլեիտ վէ թէրվիճի իչուն, Հոլանտա հիւքիւմէթի սիվէլը մէղքիւրէնէ միւրաճաաթ իսճէքք իմշ։ Գրալիչա Վիլհէլմին հաղրէթլէրի՝ Զար հաղրէթլէրինէ ատ պու հօլտա իշարաթտա պուլունտաճաղմըշ։

ԼՕՆՏՐԱ.—Բրէթօրիատան ալընան պիր թէլէկրաֆնամէ կէօրէ, Պօեր ժէնէրալը Ֆրոնճինիէր՝ Ինկիլիզ օրտուկէսընա հիւճում իտէրէք, պիր թօք զայֆ վէ պիր չօգ Ինկիլիզլի զաթլ էյլէմիշ տիր։ Մագֆէտլին մէնանընտա պիր միրալայ վար արը։

Տ. ՏԱՏՐԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺ

Դարը-Գիւղ, Նաամատայցին ադէլէնը

(Եկեղեցւոյ փողոց)

Ամէն տեսակ ակռայի հիւանդութիւններ կը դարմանէ, կը շինէ արհեստական ակռաներ, պակա կը լեցնէ զանազան նիւթերով (ոլաթին, ոսկի և.ն.)։ Գիները չափաւոր են. ամէնքն ալ գոհ կը մնան։

Զրկի դարմանում չորեքշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրելի՛ քաղաքացի (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եկիր քիւշատնան պէրի կէսօթէրտիւի ինթիզամ վէ արգգաթատան վէ իշզար օլընան քեաֆիէի էտվիյէնին խալիսիէթ վէ էհվէնիյէթինատէն տօլայը չէրիսիդին էն միւքեմմել էճզախանէսի օրուզ, տիկէրլէրինէ նուամանէի իմթիհալ օլմագ չէրէֆինի իշրաղ իթմիշ պիր. պու արգգաթ վէ ինթիզամա մանղամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթի մէսէլէսի քի էճզախանէլէրնէ ճէ ասլը նէզարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտան պայլըճաար տըր. ամանին միսէլէմի վէ տէլիարը ըհամիյէնին տախի մուատտագ, օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիատէն պէքլէնիլէն չու խրիստիանը միսէթանէնէյէ պիր իւլավէի ինսանիյէթ քարի օլմագ իւզրէ եկիմը թէէսիսինէն չիմիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիճիմէ զուէֆայի խասթէկեան մեճճանէն թէտավի ինթարիմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա խիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտա-քարլըգէլար նաղարը արգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին, խթիհալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինսինէ խրամէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրլերի իւզերինէ թէէսիս խիլմիշ օլտուղը ատրնալ թայէին իտէր, իշթէ չու թատատա օլընան հիմմաթը մասրանֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիքը թէրագգրատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մերթէպէի իհրաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզատէն տէ էրուպար միւրաճաաթրն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբրպատնն տախի խօշնուտախնի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆիէի իլէ վէ էմրաղտա քէսպը ինթիսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը ամբրպպա հէր կիւն էվգաթը մուայնէտէ հազրը պուլընտրպլարը կիպի գիւբիւր ու իւնատ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայնէխանէլէր մէվճուտ տըր. էճզախանէտէ պուլընան ալէաթ վէ էտվաթը ֆէնենիյէտէն միւքեմմէլիյէթի սէպպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թանիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն էվրօբատա ոգուզ սէնէ թահրիլ իթտիրիտքէն սօնրա իլգ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլոմասրնը իհրաղ իլէ չէհրիմիզ ավատէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէնը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէալիմ խրիմիշ տիր։ մուամիլէյինին ֆէնը թահրիտքի իգթիտարը պուրաճա նասրլ մալիւմ իսէ, էվրօբաճատա օ սէրեճէ մարուֆ տըր, մուամիլէյին պէտէնը ինսանատա միհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քեմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթբպպատա իհղար վէ պիտայէն սէյհ ամբպպայի մուամիլէյհիմին իլէրինի պիր գաթ տահա թեսիլ իթմէքտէ զատուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտատ տախի սուրէթը միւքեմմէլէտէ թահլիլ վէ իհղար իթմէքտէ տիր։ 8—1

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մուամիլէյհ փարիսէ միւտէթը մէտթուտ էմրաղը տախիլիէ վէ ասասլիէ քէսպի իսթիսասը իլէյտուպ սարա է ըսրազմօս, իսթէրիք, կարբմ պաշ ադրըսը, նիզիլ, ույգուսուղլուգ, ույգուտա կէզմէմէք, չօճուգլարրն իտրար թուրթամամալարը վէ էնվաի սինիրխասաթալրգալարրը էյլէթիրք իլէ թէտավի իլէյէպի կիպի միտէ սուլարը, վէ միտէ սույունրն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղրըսադ, գալպ, ագ վէ գարամֆիյէր վէ պիւլիհիմէ էմրաղը տախիլիէի սաբրէի ֆէնը թրպպրն էն օտն քէշֆիաթը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գատար իստանպօլտա օղճիլէր պաշրնտա (Սինէմատ) վէ՝ ուզուն չարշուտա (Մէրտիտ) էճզախանէյէրինտէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտաի քէպէրտէ Օտիօն թէաթրօսու գարշուսրնտա 165 նումէրօղլու Մուայնէխանէի խուսուսիէսինտէ ճիւքաճաաթ իտէն խաթէկէնօնը գապպպ էյլէր. Մուայնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էյլէքթրիկի վէ էյլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷՔԵԱՐ ԹԷՖԹԻՐԻԳԱՍԸ (65)

ՄԻԻՐՔՊՊԻՅԷ

10

Պու գարարը իւզերինէ Շէմի՝ գօրիսօրատան իշէրի կիրտի։ Թիյլիւ խալըլարրն իւզերինտէն եավաշ եավաշ ատրմարրը աթարագ, բէտէրինին գաբուսու էօնիւնէ կէլտի, գուլաղընը եավաշճա գաբուեա վէրիպ իշէրիեի տինլէտի։ Բէտէրի ֆրանսըզճա, «Լը ֆրուի էթ իւն մուս ալօնժ» տէեու սէօյլէնիեօր, իտի, Շէմի իշինտէն.

Օհ օհ, բէտէր մէշղուլ, տէտի

Եավաշ եավաշ եիրիւտիս, պաշընը հարէմ սուֆրատնա չընդարուպ էթրաֆը տինլէյտի, ինան վիճուտնէ տէտլէթ իտէնէք հիչ պիր սէս իշթիմատի։ Բէմալը իշթիրաղլա, Միւրէպպիսէնին օտասընա տօղրու կիթտի, գաբունրն պիր գանատրը աչը, քիլիտի մուաեէնէէ պաչլատը, քիլիա՝ թէք անախթար իլէ լիւզումնա կէօրէ իշէրիտէն տըշարրտան քիլիտլէնէն նէվտէն իտի։ Զաթէն եալըտաքի գաբուքիլիտլերինին ճիւմէսի՝ հէման օ նէվտէն իտի իսէ տէ, հիչ պիր քիլիտին անախթարը տիկէր գաբուեա ույմաղ իտի, չիւնքի անախթարլարրն տիկէրինտէքի օյմալար հէր պաչգա եշքեալտէ իտի, պուՆէվ քիլիտլերլէ միճէհհէղ պուլունան գաբուլար իւզերինէն քիլիտլէնուպտա, անախթար տա իւզերինտէ պուլունտուրուլուբ իսէ, տիշարտան օ անախթարրն պիր այնը տա սօգուլմուշ օլա, ենէք գաբուս աչըլմազ։ Պու սէպպէպ մէպնի, անախթարը օրատան չալուպ, պիր չիլինկիրէ ամէլէ այնընը իսալ իթտիրմէքտէն Շէմի իշունն պիր ֆիտտէ մէէմալ տէեիլ իտի։

Շէմի՝ անախթարը չէվիրտի, տըշարը չըգան սիրկիւեի, վէ անրն կիրէճէեի եուվարը մուաեէնէ իթտի, հէր եէնին օտասընա տօղրու կիթտի, գաբունրն պիր գանատրը աչը, քիլիտի մուաեէնէէ պաչլատը, քիլիա՝ թէք անախթար իլէ լիւզումնա կէօրէ իշէրիտէն տըշարրտան քիլիտլէնէն նէվտէն իտի։ Զաթէն եալըտաքի գաբուքիլիտլերինին ճիւմէսի՝ հէման օ նէվտէն իտի իսէ տէ, հիչ պիր քիլիտին անախթարը տիկէր գաբուեա ույմաղ իտի, չիւնքի անախթարլարրն տիկէրինտէքի օյմալար հէր պաչգա եշքեալտէ իտի, պուՆէվ քիլիտլերլէ միճէհհէղ պուլունան գաբուլար իւզերինտէն քիլիտլէնուպտա, անախթար տա իւզերինտէ պուլունտուրուլուբ իսէ, տիշարտան օ անախթարրն պիր այնը տա սօգուլմուշ օլա, ենէք գաբուս աչըլմազ։ Պու սէպպէպ մէպնի, անախթարը օրատան չալուպ, պիր չիլինկիրէ ամէլէ այնընը իսալ իթտիրմէքտէն Շէմի իշունն պիր ֆիտտէ մէէմալ տէեիլ իտի։

Շէմի՝ անախթարը չէվիրտի, տըշարը չըգան սիրկիւեի, վէ անրն կիրէճէեի եուվարը մուաեէնէ իթտի, հէր եէնին օտասընա տօղրու կիթտի, գաբունրն պիր գանատրը աչը, քիլիտի մուաեէնէէ պաչլատը, քիլիա՝ թէք անախթար իլէ լիւզումնա կէօրէ իշէրիտէն տըշարրտան քիլիտլէնէն նէվտէն իտի։ Զաթէն եալըտաքի գաբուքիլիտլերինին ճիւմէսի՝ հէման օ նէվտէն իտի իսէ տէ, հիչ պիր քիլիտին անախթարը տիկէր գաբուեա ույմաղ իտի, չիւնքի անախթարլարրն տիկէրինտէքի օյմալար հէր պաչգա եշքեալտէ իտի, պուՆէվ քիլիտլերլէ միճէհհէղ պուլունան գաբուլար իւզերինտէն քիլիտլէնուպտա, անախթար տա իւզերինտէ պուլունտուրուլուբ իսէ, տիշարտան օ անախթարրն պիր այնը տա սօգուլմուշ օլա, ենէք գաբուս աչըլմազ։ Պու սէպպէպ մէպնի, անախթարը օրատան չալուպ, պիր չիլինկիրէ ամէլէ այնընը իսալ իթտիրմէքտէն Շէմի իշունն պիր ֆիտտէ մէէմալ տէեիլ իտի։

Շէմի՝ անախթարը չէվիրտի, տըշարը չըգան սիրկիւեի, վէ անրն կիրէճէեի եուվարը մուաեէնէ իթտի, հէր եէնին օտասընա տօղրու կիթտի, գաբունրն պիր գանատրը աչը, քիլիտի մուաեէնէէ պաչլատը, քիլիա՝ թէք անախթար իլէ լիւզումնա կէօրէ իշէրիտէն տըշարրտան քիլիտլէնէն նէվտէն իտի։ Զաթէն եալըտաքի գաբուքիլիտլերինին ճիւմէսի՝ հէման օ նէվտէն իտի իսէ տէ, հիչ պիր քիլիտին անախթարը տիկէր գաբուեա ույմաղ իտի, չիւնքի անախթարլարրն տիկէրինտէքի օյմալար հէր պաչգա եշքեալտէ իտի, պուՆէվ քիլիտլերլէ միճէհհէղ պուլունան գաբուլար իւզերինտէն քիլիտլէնուպտա, անախթար տա իւզերինտէ պուլունտուրուլուբ իսէ, տիշարտան օ անախթարրն պիր այնը տա սօգուլմուշ օլա, ենէք գաբուս աչըլմազ։ Պու սէպպէպ մէպնի, անախթարը օրատան չալուպ, պիր չիլինկիրէ ամէլէ այնընը իսալ իթտիրմէքտէն Շէմի իշունն պիր ֆիտտէ մէէմալ տէեիլ իտի։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Բարձրագոյն ընթացք՝ Գրքնական տարբերութ. բնաբիրական և բնաբարական թիւրեանց Կ. Ս. Տէմիրեանի.

Սոյն գործը Կրթական Մրագրի համաձայն պատրաստուած ըլլալով, յատակ և դիւրահասկնալի ոճով մը կը խօսի Մարգարէներու և առաջնորդներ պայմաններու, Բասարեանոներեան, Երիցարարներ, Մեթոդիստներեան, Բեռիներեան և Տարբեանոներեան ամենէն կարեւոր և գործնական ու արուեստագիտական մասերուն վրայ։ Դասագիրքը կը բաղկանայ 352 ութածալ էջերէ և կը պարունակէ նիւթին պատշաճ 228 ընտիր պատկերներ շահեկան ծանօթութիւններ կը տայ նաեւ ամէն կարգի արհեստներու. վրայ, որով անհրաժեշտ գիրք մըն է նաեւ ամէն արհեստաւորներու։

Գին 7 ֆրանկ

Տէմիրեան էֆ. ի սոյն երկասիրութիւնը, որ բաղմաթիւ Գիրքերն Բրոնիներով ալ համեմուած ու ճոխացած է և կ՚ամբողջացնէ իրագործական և ընդարձակական ճիւղին յատուկ և նորագոյն ծանօթութիւններով լի իր ամբողջ դասընթացքը և որ իր գրական և գիւրուսոց մէթոտովը ու նիւթերու պէտնիսութիւնովը կը գերազանցէ ցարդ լոյս տեսած հաղթակութիւնները, կեդր. Վարչութեան Պատ. Ուսցուցիչական Խորհրդոյ կողմէ վաւերացած ըլլալով՝ Ջերմապէս կը յանձնարարուի մեր քոյրը վարժարանաց համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ՆԱԵՆ

Նոյն հեղինակէն՝ Մոկիտաց մանկական գասերու, պատկերազարդ նոր ընթերցարանը։ Գին 3 ֆրանկ։

Մենարդ մանկանց, Ֆրանսերէն ընթերցանութեան և զրուցագրութեան. Նոր քերակ գին 1½

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Միւմիլէյ՝ օն պիր սէնէ մուգատէմ, Մէքթէպի Հոգեւորը Շահանէտէն պա չահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ դայրէթ ու խթիգամէթիլէ հէր քէսին հիւսիս թէվէճճիւ վէ էմնիյէթնի գաղանմըշ, էրպաղը նամուս վէ լիկագատան վէ պիրինճի սընրքի տավա վէքիլէրինատէն մաարուֆ պիր գաթ տը։

Քէնտիլէրի՝ հէր նէվ Շերի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարրնը տէբէօնատ իտէր։

Պիր մէպղաղը մալիպ մուգապլինատ ալթը այլրգ վէ սէնէլիգ ապօնէ գայտ վէ գապուլ իյէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիմամթ ալմագ իսթէէնիլէրէ պէյանը բէյ վէ իթալը մալիմամտան գաչրնտաղ։ Էքսէր տավալարատան քէչին իւճրէթ ալմատրը կիպի, բէք չօգալարընրատա սուրէնէ թէսվիյէտէ գուսուր էյլէմէզ։ Սապակարը սաաթ 2—6եա վէ ագշամլարը տախի 9—11է գատար եաղընսանէսինտէ պուլունուր։

Իսարէանէսի՝ Պապը Սալի ճատէսինտէ Մուռուլխանընտա 6 վէ 7 նումէրօղլը օտալար տըր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի Էլ-Եր Ռիֆ- 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարմարի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ ֆոնդան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնքը փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 58—106

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքտէն մամուլ ՊԱՖՐԱ վէ ՍՈՒՎԷՏԷ քեաղըտալարը եալընզ սիկարա մէրգէլարրնը մէմնուն էտէպիլիր։ Պու քեաղըտալարքն ֆէվքէլատա միւէսսէրիյէթի մուգալիտէրինին արթմասընա սէպպ օլմը օլտըղընտան, գաղագլարքն տէրուն-ինտէքի ուէֆէր մէհրինէ վէ ալամէթի ֆարքգայը սայրիէյէ տիգգաթ օլընմասը թավսիյէ լընը։ 49—56

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԷՐԱԳԼԷԼԱՐԸՆԱ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էվրագ գալէմի խիւլէֆաստընտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ նոթա վէ ֆէնոի մուսիգի մուալիմի Զուլֆահան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օն պէշ կիւնատ պիր՝ մանթաղամէն նէշր իտիլմէքտէ օլան էզկարը մուսիգի եաթատ մինթէգրպ չարգը վէ գանթ նօթասրնրն իրինտի ֆորմասը նէշր իտիլմիշ տիր։ Պիրէրթանէ էտիմէլէրինի հավէսքարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մահալը ֆիրուխթի Պապը Սալի ճատէսինտէ 22 նումէրօղլու Խթանպօ քիմիաբպանէսի, Մէրճանատա սայէը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զապթիէ ճատատէսինտէ Սէֆա ֆոնսկրաֆիանէսիյէ սաիր մահէլլէր տիր։

عافيت صبري

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ԱՖԻՅԷԹ

Պոդոթեան ենթակայ եղողները եթէ ժամանակին չը դարմանուին, անխուսափելիօրէն անոր հետեւանք եղող թունաւորման պիտի ենթարկուին որովհետեւ, քնակոսի դէմ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնացած ուտելիքները փոխանակ մարսուելով մնալով տալու. ընդհակառակը թունաւոր միքրոպներ յառաջ բերելով արիւնը կ՚ապականեն և անօրինակի պակասութիւն, գլխոցաւ ու պտոյտ, դժուարամարսութիւն, բերնի հոտ, տեռատեսութիւն (պատուր որովայնի ուռեցք, խիթ (սանձը), սիրտ խառնուելք, աչքի խաւարում, և այլն հիւանդութիւններ յառաջ կը բերեն։ Մայրաքաղաքիս առաջնակարգ դեղագործներէն Անտոն Գօլօյեան էֆէնտիի հնարած և Կայսերական Բժշկական Ժողովէն արտօնուած «Աֆիյէթ» դեղահաներուն գործածութիւնը վերոյիշեալ անտարէն բոլորովին ազատ կը պահէ, լուծողութիւնը կը դիւրացնէ և ստամոքսն ու աղիքները զօրացնելով կուտայ անոնց կանոնաւոր և բնական վիճակ մը որով և միայն լուծողական դեղեր ասնելու պէտք չի ձգեր։

Ընդհանուր վաճառատեղին է Կ. Պոլիս Ճըղալ օղլու Սաբրի դեղարանը։ Կը ծախուի նաեւ Պահճէ Գարու Բիւյէք-քեան-Միսքճեան և Մէրճանմէթճեան դեղարանները և Զալաթիա Մատելլայի դեղարանները։

ՏՈՒՓԸ (5) ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Գաւառներէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնառութիւնք կ՚ընդունուին։

ԲԱՐԻՁ ՍԷՐԿԷՒԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՑԻՑ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

Մէզքիւր Սէրկէվի Ումումիսինէ ֆիւքեաֆաթը, HORS CONCOUR ըէգապէթսիզ գազանմըշ տըր։

Էն ուգաղ թէֆէրրուաթընա գատար էմսալընա թէվէֆֆիգ իտէր

Թիւրքիա իշխան եէկեանէ անէնքասը Ճ. Կ. Մէհմէտ Էվլատլարը

Մէրքէզի Փիրուխթը Սթամպօլտա, Պահճէ Գարաքէօյ Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իւղէրինտէ

ՇԻՊԼԷՐ՝ Իզմիրտէ, Միւիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ Թամիր վէ էօյրէթմէսի մէճճանէն տիր

ՈՒԷՍԹԳԼՐՆ

1851Տէ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍՈՒՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարրն մէճմուի	Ֆունկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտա ագչէ վէ հասրլաթը ստէկիվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիպէսինին միտիրի ումումիսի. ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպօլ, Պահճէ Գարու, Անանիասի խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարատա իշկիզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագատա տըր

ԻԽԹԱՐ — Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրահսրդ վէ Արման գումբանիալարրն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը, հալէ Ուէսթբրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթբրն բագիպլէրինէ թէֆէվվիգ իթտիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԷԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՏԻ. 75000000

1899տա	մէրի իւլ իճրա	էօմիր սիկուրթասը պէտէլի Ֆրգ.		19,534,276
»	»	եանկրն »	»	460,267,203
»	»	» » բրիմի »	»	1,433,965

Էյտէր էնգէրէն վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկրնա ֆորը հէր նէվի պիտա վէ էչա իւզերինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նաֆլիյի ֆաղարբրնա ֆորը մալ, էվրաղը նագտիյէ վէ վարօր սիկուրթալարը գապպլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերի (Տէրսաաադէթտէ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանդ, Սօֆիատա Պանդ Նասիոնալ Պիլկար։

Թաշրալար իշխան միւտատիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի ճէնթլարրն արանըլյօր Թիւրքիա իշխան ումումի ճէնթէնէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպպանի օսգագ, Ճէպիտխան

Թիւրքիա իշխան ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Հէր էյտէ մուհաֆազան սրհէթէ չալըշտըղընդ կիպի, սիկարա քեաղըտալարրնն տախի նաֆի օլմալարրնա իթթնա էանիդ։ ՏԻՒՓ վէ ՊՕՆ վէ ՊԷՑԱՁ ԳԱՊՂԸ ՊՕՆ նամը իլէ սիկարա քեաղըտալարը թավսիյէ իտէրիզ։ 46—5)

քիրլեր իլէ սապիթ գանատրն իւրի սիրկիւսինի տէ եուվալարընա անճագ պիր միլիմէթէ գատար թէմաս խուզ իթմէեէճէք տէրէճէտտ, չէքտի, օսնրա ալթ սիրկիւնիւն քէնտի քէնտինէ եուվաեա տիւշմէի ինքիմալինի տիւշենիւպ, պիր իւրի քիպրիթ պուլարագ սիրկիւեիս իսթէտիեի սուրէթատ պունլար իլէ սըգըշտըրը, Միւբէպպիյէտ՝ ագշամ օտասընա կիրուպ տէ սապիթ գանատրն սիրկիւլէրինի պատէլ գապուլ, գաեուեու քիլիտլէեկ եաթարա, Շէմինն իչի ի իտի։

Պիզիմ աչըգը շուրիտէ հալ՝ պու թէրթիպպէը իճրատան սօնրա, օտանրն իչինէ՝ բէք թաթը տէմէր կէչիրտիեի, քեամիեապը սէվտա օլտուղը օ պէմմրկեանը ճանանէսինէ պիր նազարը թէլսիի իչթիեազլէ պագը։ պիտիեն իւմիրը չէպապը, մանաբուանը իչէթ օրատա ինքիչաֆ իթմիշ, օ անէ գատար պիկեանէ օլտուղը էզաիզը հաեաթը օ տէրմի տիվարրն արաբընտա կէօրմիշ պուլմուշ իտի։

Հէր քէօչէսի կէօնլիւնտէ թաթը, ֆագաթ չիմամի մէրարէթինէ թահամմիլ օլունմազ պիր ամբլըղա թէէսվիվլ իթմիշ խաթրրաթ ուեանարրան օ տար իւլ մուաչագաի մաղիսինի թէմաղատան կէօզլէրի տօլտու, գարեօլանրն էօրթիսինիւ գալարրուպ, իւթիւլիւ բանթագա չարչաֆրն, տէօրթ քէօչէ տանթէլալը եատրզլարրն իւզերինէ եէէսը սէվտատան եանան եիւզունիւ սիւրէրէք, թէէսիրը նէվմիտի իլէ սէեէլան իտէն կէօզ եաչլարընը սէրբէրէք, Անժէլին չիմամի խաեալ օլմուչ պուլի վէֆասրնը արաեուպ պուլմագ իսթէտի, տէօչէեէ թէգարրիւպ իթտի...։

Ֆագաթ օ անտէ կէօզլէրինէ աթէչատէն մալալուգ ամէտլէր էյօրինմիշ կիպի թիթրէեէ թիթրէեէ կէրի չէքիլտի, եումրուգլարընը սըգաը, տէրունի պիր սայա իլէ։

Պու գարեօլա պիր գաչ սաաթ սօնրա, պաչգա պիր էրքէեէ ֆիրաչը գապուլ օլաճագ... անտէն ոնրա տա պէնիմ եէտը ինթիգամամ իլէ մագթէլ տէօնէճէք, տէտի։

(Տէվամ)

ՄԷՔԵԱՔԻՈՒ ԲԸՊՊԻՅԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻԼՏԻՃԷ

ՎԷ

ԷՖԷՐԷՆՃԻՃԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Ֆրանս Տէրէ վէ Ֆրէնկ խուրուլուքտը հէրկէսին ազգայ մուխտարէրէնտէն

ՏՕԳԹ, ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճուտատ իրթէսի) կիւնլէրի սաաթ
Բազար իրթէսի) 9 տան
Զարշէնպէհ) 10½ գատար
Բէնչէնպէհ = սապահտան 6յա գատար
Սալը = սաաթ 7էն 10½ գատար

Խթանպօլտա, Ճուղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գուրպինատ Շէրէֆ էֆ. սօգաղարընտաքի 18 նումէրօղլը խանէսինտէ խաաթա գապուլ իտէր

ԲԷՐԱ

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՐԻՔ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկարի թուղթեր ունենալ՝ ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԷՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկարի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մը ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գուսուսոր քարէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է. Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանախորդաց և յանձնակատարներուն ԳՈՀԱՅՈՒՅԻՆ ԶԵՂՉ։

Ուրիշ զանազան սիկարի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեղծերէն զգուշացէք։

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՉ

Աղբնդրը գօգմանսրնը, տիւէրինիզին խատալոգատան քիւլիէն արի գալմասրնը արզու իտէր խէնդ Պաղէ Գարուսընտա Նիգամիէ գար գօ. գարչու քէօշէսինտէ 1 նումէրօղլը մահը մախսուսատա տիչ թապպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսընը։

Մուամիլէյհ Մէքթէպի Թրպպիէի Շահանէտէն մէէզուն օլուպ, հիչ պիր ազրը հիսս իթտիրմէքտիզին տիչ չէքմէքտէ մուհիտի պուլունտըղը պիր իլաճ իլէ եաղընը իբի ակֆատա թ չէտիտ տիչ ազրբարրնը քեամէքտէ, «ազօրրիթ»կիպի հէր նէվ տիչ էթի խաթալբալարրնը թէտավի իթմէքտէ էֆէնդին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատա ալէաթլար իլէ տիչ ազարրը տագատա տրը։

Էնվայի թագմա տիչ վէ չէնէ խուլընտաքի մէհարէթի քեամիլէսի ուամամիւշթէրիլէրինին հիւսնիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէքտէ տիր։

Ճուտատա կիւնլէրի մուայնէխանէտէ բազար կիւնլէրի տէ կէսիկ Բաչատատ Համամ ճատատէսինտէ, 15 նումէրօղլը խանէսինէ մուբաճաաթ իտէն ֆուգարրայը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապահարը սաաթ 1½ա գատար վէ ագշամարը տախի սաաթ 11էն սօնրա հէր վագթի խանէսինտէ պուլունուր։

ԱՌԵՒՏՐ. ԵՒ ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ ԲԱՆԿԱԼԹԻ

ԳԻՆԷՐՈՒՆԻ ԵՒ ՅԵՐԷԿԵԱ

ԶՈՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Առեւտրական վարժարանը փոխադրուած է Բանկալթի, Հարպիէ ազրիւրին դէմ, Ճէտիտիէ փողոց թիւ 178 ընդարձակ և օդաւէտ տանը մէջ։ Իսկ աղջկանց լեզուագիտական վարժարանը պիտի շարունակուի բաղնիքին փողոցը իր նախկին տեղը։

Մանկապարտէզի, նախակրթարանի և Ուսումնարանի աշակերտաց և աշակերտուհեաց ծնողք հաճին գիտել Առեւտր. վարժարան, մտից տամ ստանալու համար։

Թէ՛ Առեւտր. և թէ լեզուագիտական կրկին վարժարաններն վերաբացուած են արդէն, դասերը կանոնաւոր կերպով պիտի սկսին սեպտ. 3/16 երկուշաբթի օրը։

Հիմնադիր Տնօրէն

10—10 ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԻԱՍՏՈՒՆԻ

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ